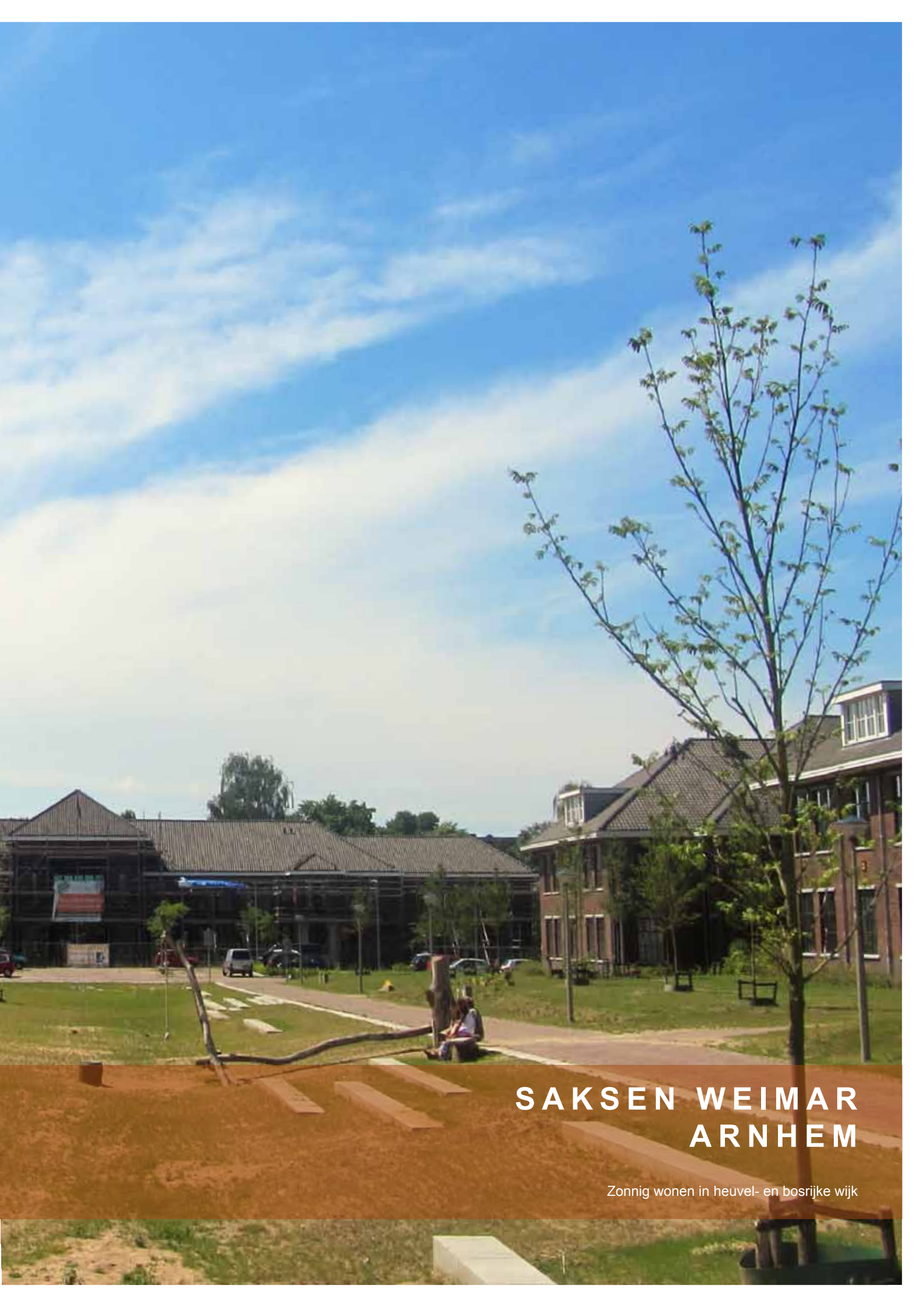

SAKSEN WEIMAR ARNHEM

Zonnig wonen in heuvel- en bosrijke wijk

Fase 1 (boven), Fase 2 (beneden)

Waar ooit militairen de scepter zwaaiden, kunstenaars vervolgens een broedplaats creëerden, bevindt zich nu een unieke woonwijk: Saksen Weimar. Het voormalige kazernecomplex aan de heuvel- en bosrijke rand van Arnhem is getransformeerd tot een bijzondere wijk met zonnige woningen op het zuiden, een mix van functies op het kazerneterrein en een netwerk van trapjes en muurtjes om het landschap volop te ervaren.

De context

Aan de heuvelrijke en bosachtige noordrand van Arnhem is Saksen Weimar een unieke locatie in Nederland. Het gebied bevindt zich op de overgang van de stad naar de Veluwe, op een noordhelling met zicht op het dal van Valkenhuizen. Het is bovendien omringd door landschappelijk waardevolle eenheden als Klarenbeek, Angerenstein en Sonsbeek. Niet alleen zijn dit karakteristieken die in Nederland maar weinig voorkomen, ze vormen ook de ingrediënten voor een belangrijke recreatieve en ecologische schakel in de omgeving.

Naast deze landschappelijke kwaliteiten heeft Saksen Weimar een specifieke cultuurhistorische kwaliteit: de kazerne. Het sobere militaire complex uit 1938 is gebouwd onder de toenemende oorlogsdreiging uit Duitsland en was tot eind jaren negentig de thuisbasis van de Elfde Afdeling Rijdende

Artillerie ofwel de Gele Rijders. Daarna diende het even als asielzoekerscentrum en aan het begin van de 21ste eeuw was de kazerne een kolonie van kunstenaars, een culturele broedplaats bij uitstek.

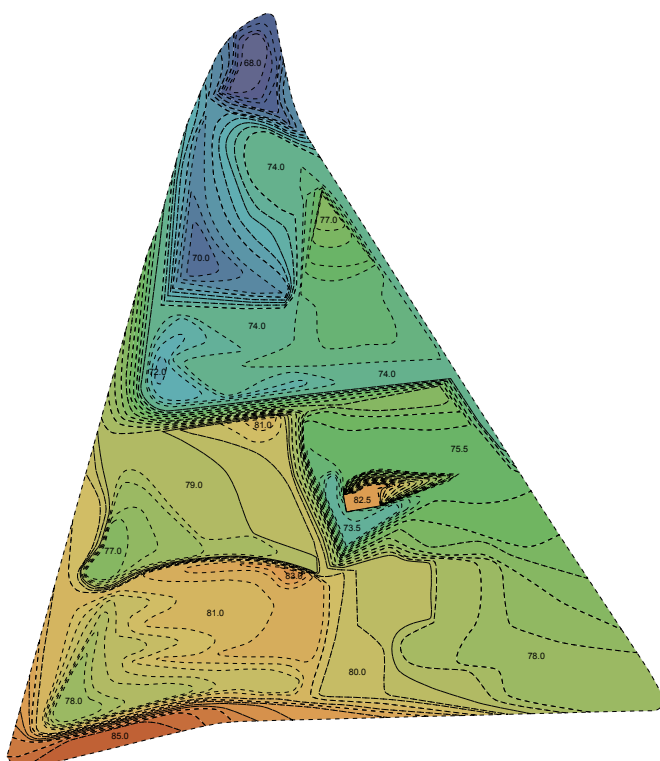
Zowel de landschappelijke als de cultuurhistorische context van Saksen Weimar dienden als uitgangspunt voor de herontwikkeling van het terrein tot een nieuwe woonwijk. De beoogde transformatie moest de gebiedseigen potenties optimaliseren en uiteindelijk haar identiteit versterken. De transformatie bestaat uit drie ingrepen: het terugbrengen van het reliëf, het aansluiten op landschappelijke eenheden en routes in de omgeving, het creëren van een levendig en gevarieerd woonwerkmilieu. Het icoon van de wijk: het kazernecomplex.

Geplooid landschap

De vondst van het stedenbouwkundig ontwerp Groene Treden schuilt in het uitbuiten van de aanwezige hoogteverschillen. In de uitgangssituatie werden de hoogteverschillen bepaald door zeven terrassen, afgevlakte sportvelden die aflopen naar het noorden. In de nieuwe situatie worden deze terrassen aan de noordzijde opgehoogd en aan de zuidzijde afgegraven waardoor een opeenvolging van zuidhellingen ontstaat. De hellingen zorgen voor veel variatie in het boslandschap doordat het hemelwater in de laagtes langer wordt vastgehouden. Met behulp van een kunstmatige leemlaag worden hier kleine poelen gemaakt die door hun oevervegetatie een belangrijke habitat vormen voor amfibieën en insecten. Het zijn natuurlijk ook spannende plekken in het bos.

De hoofdstructuur van het nieuwe landschap wordt bepaald door drie recreatieve langzaamverkeersroutes en een ontsluiting voor gemotoriseerd verkeer. De langzaamverkeersroutes spelen elk op een andere manier in op de beleving van het landschap. Zo is het glooiende landschap bijvoorbeeld goed waarneembaar en worden de stijlranden optimaal benut om uitzicht te bieden op het dal van Valkenhuizen. Een nieuwe, geënceneerde trapjesroute door het bos en langs de poelen daalt vanaf de zuidhellingen en klimt tegen de stijlranden. De trapjesroute biedt een totaalervaring van het landschap.

Het nieuw gecreëerde reliëf vormt de basis voor de woningbouw. Het niveauverschil van de woonerven aan de noordzijde is opgelost met architectonisch ontworpen trapjes en keermuurtjes, die tegelijkertijd de overgang van privé naar

openbaar vormgeven. Voor de opzet van het kazernecomplex is het historische ensemble van kazernegebouwen rond het exercitieterrein het vertrekpunt. Het exercitieterrein blijft gehandhaafd en wordt, omarmd met nieuwe en bestaande bebouwing, een lege, monumentale pleinruimte. Hier wordt met een mix van wonen, kunst, cultuur, startende ondernemers en kleinschalige horeca een nieuwe betekenisvolle plek voor Arnhem gecreëerd.

Bebossing en beplanting

Het geplooid landschap is ingeplant met een veelheid aan boomsoorten die van nature op de ondergrond en bodemtypologie van het kazernecomplex voorkomen. Een gemengd bos van wintereik, beuk, pinus, robinia en berk is als een deken over het woonlandschap uitgespreid. Uit dit bos zijn de woonmodules en open plekken gesneden. De open plekken liggen in brede zones (30 meter) tussen de woonmodules. De onderbegroeiing van het bos bestaat uit een kruidenvegetatie die varieert met de hoeveelheid licht. Hierdoor groeien er bijvoorbeeld varens en mossen op de noordhellingen en een bloemrijke kruidenvegetatie op de zuidhellingen. In de woonerven zijn de vakken tussen de parkeerplaatsen ingeplant met berken. Waar het profiel verbreedt en grotere ruimtes ontstaan, zijn als verbijzondering pinussen geplant.

Het kazerneterrein contrasteert met het woonlandschap en heeft een gecultiveerde uitstraling. De woongebouwen staan op grote gazons omzoomd met beukenhagen. Hierdoor wordt de overgang van privé naar openbaar vormgegeven en ontstaan er semi-privé ruimtes ten behoeve van bewoners en bezoekers. Tussen de groene kavels lopen paden. De kavels worden ingeplant met prunussen en magnolia's. De bloeiende bomen zorgen één keer per jaar voor een zee van kleurige bloesem en versterken daarmee de beleving van de seizoenen.

On-Nederlands

Groene Treden is een ontwerp voor een on-Nederlandse woonwijk. Het nieuwe landschap met zijn steile hellingen op het zuiden zorgt steeds voor unieke situaties. Doordat de verkavelingsrichting van de woonmodules gedraaid is ten opzichte van de nieuwe hoogtelijnen, kan de openbare ruimte optimaal inspelen op de niveauverschillen. De beleving bij een wandeling door de wijk wordt bepaald door hellingen, trapjes en keermuurtjes. Eén ding is duidelijk: Saksen Weimar wordt een nieuwe betekenisvolle plek voor Arnhem waar men in een heuvel- en bosachtig landschap woont.

Saksen Weimar

Zonnig wonen in heuvel- en bosrijke wijk

BURO LUBBERS

landschapsarchitectuur & stedenbouw

Reutsedijk 13 | 5264 PC | Vught | Nederland
+31 (0)73 6149321 | info@burolubbers.nl | www.burolubbers.nl

